SPECTACOLE PENTRU COPII

TEATRUL „ION CREANGĂ“

DAVID COPPERFIELD

după Charles Dickens

Ultima premieră a teatrului bucureștean pentru copii și tineret este un real succes. Părinți și copii am urmărit cu ochi aburiți de lacrimi povestea patetică a bunului băiețel David și zbuciumata sa trecere prin purgatoriu : căci mocirlosul subsol al societății în care-l ferecă tatăl său vitreg ar fi trebuit, conform odiosului plan, să-l mutileze sufletește ori să-l nimicească fizic. Trecerea micuțului prin chinuri fizice și psihice se petrece fără efectul scontat : puritatea sa sufletească, instinctul său moral rămîn nealterate și triumfă în final.

Așadar, scenariul este cel al unei melodrame crescute din solul întunecatelor realități ale secolului trecut, într-o Anglie abundent machiată cu prejudecăți și „principii“ morale, care cultivă sadismul severității și îngîmfata intransigență față de orice ființă ce nu se potrivește clișeului ei despre om și societate.

Data premierei : 13 martie 1987. Regia : CORNEL TODEA. Scenografia : DELIA IOANIU. Dramatizare de MAX MAUREY. Traducere de IONEL ȚĂRANU.

Distribuția : ALEXANDRINA HALIC (David Copperfield) ; GHEORGHE ANGHELUȚĂ (Barkis) ; ANCA ZAMFIRESCU (Peggotty) ; DANIELA ANENCOV (Jane Murdstone) ; ANDRA TEODORESCU ION (Clara) ; SIBYLLA OARCEA (Betsey Trotwood) ; CICERONE IONESCU (Dick) ; VICTOR RADOVICI (Murdstone) ; GABRIEL IENCEC (Uriah Heep) ; BORIS PETROFF (Micawber) ; FLORINA LUICAN (Emma Micawber) ; HOREA BENEA (Crummles) ; MIHAI CONSTANTINESCU (Omer) ; CONSTANTIN BÎRLIBA (Agentul) ; ION GHEORGHE ARCUDEANU, NICOLAE SPUDERCA (Creakle) ; MIRCEA STROE (Bounderby) ; CONSTANTIN FUGAȘIN (Toby) ; PAULA SORESCU (Edith) ; MARIUS TOMA (Fleep) ; CARMEN MIHALACHE (Lily) ; ELVIRA DOBRICĂ (Suzy) ; CONSTANTIN NECHITI (Tom) ; MONICA ROMAN (Mary).

Scenă din spectacol

www.ziuaconstanta.ro

Și în **David...**, melodrama stă să izbucnească, întocmai ca lacrimile din ochii noștri ; faptul, însă, nu se petrece. Abila ghidare regizorală a izbutit să mențină spectacolul pe muchea de cuțit dintre realism și sentimentalism, să găsească și să pună acele accente grație cărora oropsirea băiețelului „se explică" și prin incredibila sa inocență, și prin rectitudinea morală a tutorelui său — rectitudine în aparență justă și bine intenționată —, și prin incapacitatea funciară de a judeca într-alt fel a celor din lumpenproletariat, și prin refuzul mînios al mătușicii Betsey, care, orbită de „nerecunoștința" copilului, îl lasă în voia soartei. Deci fiecare personaj are un „adevăr" existențial al său, în virtutea căruia comportamentul îi este cumva explicabil, chiar dacă este reprobabil și greu de admis.

Una dintre componentele spectacolului o constituie pauza de schimbare a decorului. De obicei, scurtele întreruperi în fluența spectacolului deranjează prin aceea că introduc momente de „trezire la realitate". Cornel Todea travestește antractele în secvențe de coșmar : trecerea dintr-un mediu social într-altul, dintr-un spațiu în celălalt se face traversînd lumea de spaime și de apariții spectrale pe care le bănuim apărînd în visele de noapte ale băiatului. Astfel că portretul psihologic al lui David e realizat din două perspective — cea a întîmplărilor diurne și cea a răstălmăcirii nocturne. Micile necazuri de peste zi se metamorfozează în negre presimțiri ; acestea, la rîndul lor, îl panichează pe băiat și îi alterează comportamentul ; modificările de conduită față de oamenii mari duc la înăsprirea relațiilor dintre copil și străinii pătrunși în casă, în urma recăsătoririi maică-si ; toate acestea îi cresc împotrivă, ca un bulgăre de zăpadă neagră. Este David un copil rău ? Spectacolul lasă a se înțelege că, pînă la un punct, pare să fie, într-adevăr, încăpățînat, obraznic, leneș, răsfățat. Noi, publicul, știm că nu e ; dar personajele aparent bine intenționate nu au cum s-o știe. Prefăcîndu-ne că nu am citit cartea — și mulți copii din sală nu aveau cum să o fi citit — urmărim întîmplările cu sufletul la gură : se va corija David sau nu ? Pensionul domnului Micawber îl va îndrepta astfel încît să merite a fi iertat de către tutorele său ? Abia după aruncarea orfanului în ghearele lui Creakle, „ne dăm seama" de năpasta care l-a lovit.

Suspensul pe care regia îl naște din opoziția : copil bun dar prost educat — tutore bun, însă dur din nepriceperea de a deslușì complicațiile vîrstei copilăriei, introduce o subtilă intrigă „polițistă" între aparențele afișate de personajele Barkis, Betsey Trotwood și David Copperfield. Gheorghe Angheluță, ca tutore, este un bărbat îndîrjit contra impertinențelor fiului vitreg ; politicosul, protocolarul, calmul, distinsul domn devine odios, sadic, chiar asasin cu premeditare, din clipa cînd se arată pornit să-l smulgă și din brațele mătușii Betsey. Sibylla Oarcea, în acest rol, are o traiectorie inversă ; dacă la început se arată a fi mohorîtă, urîcioasă, îngîmfată cu ifose, opacă și rigidă, în final se dezvăluie a fi acea drăgălașă mătușică, singura în stare să salveze un destin ruinat.

Daniela Anencov, atît de îndrăgită de copii pentru luminoasele roluri jucate, și-a dorit să fie de data aceasta de nerecunoscut : Jane Murdstone apare mărginită în răutatea ei, bucuroasă la fiecare măsură opresivă împotriva lui David, negricioasă, uscată, cîinoasă.

De un savuros pitoresc se arată a fi cuplul Micawber. Domnul — Boris Petroff — e sentimentalul care jinduiește să fie privit cu teamă, respect și admirație ; monumentalul său ghinion în afaceri nu-l transformă în păgubos înrăit ci, dimpotrivă, îl împinge a juca în toate împrejurările rolul de raisonneur. Emma, soția lui — Florina Luican — este o minunată făptură căreia, pentru a ține piept necazurilor, nu-i mai rămîne decît retorica grandilocventă, în speranța de a mai amîna astfel, fie și cu o secundă, sărăcia, foamea, mandatul de trimitere la închisoarea datornicilor ș.a.m.d.

Creakle și sclavii săi, estropiați ai soartei, sînt o pată de culoare sumbră dar nu îndeajuns de stresantă : pestrița lume de hoți de buzunare, cerșetori, spărgători etc. și aspra lege a junglei sociale în care trăiește sînt mai puțin oribile decît cere textul, astfel că se simte mai puțin faptul că David, ajuns aici, se află într-o prăpastie fără ieșire.

Desigur, Constantin Fugașin (Toby) este îngerul nesperat, este miracolul salvator,

Gabriel Iencec realizează în Uriah Heep o arătare abjectă — intermediarul dintre intenție și faptă, onctuos pînă la slugărnicie, venal, hotărît să parvină cu orice preț.

Am consemnat aceste reușite interpretări pentru a preciza cadrul în care Alexandrina Halic joacă rolul lui David. Rol dificil, tocmai pentru că e generos. Soluția aleasă de actriță a fost sinceritatea care deconspiră de la primele replici candoarea și puritatea sufletească a personajului. Astfel că acesta se arată a fi, întocmai ca și mama sa, duios, gingaș, politicos pînă la patetic. Tocmai patetismul credinței sale în izbăvire, în triumful binelui pare să fie singurul antidot al avalanșei de nedreptăți și de pe-

www.ziuaconstanta.ro

depse schiloditoare ce se abat asupră-i. David Copperfield este — grație Alexandrinei Halic — tandru și imposibil de maculat.

*

Această premieră a oferit și o surpriză: după ce aplauzele au chemat de cîteva ori distribuția la rampă iar mulțimea de copii care au oferit flori actorilor au coborît de pe scenă, Alexandrdrina Halic a anunțat că printre invitații de onoare se află cîțiva dintre interpreții primei montări românești cu **David Copperfield**, realizată acum 34 de ani pe scena Teatrului Tineretului: Șerban Cantacuzino, Tatiana Tereblecea, George Andreescu, Gheorghe Păunescu, N. Făgădău, Gina Hagiu, Olga Tudorache. Ropote de aplauze au omagiat vechea și noua distribuție. Iată un gest emoționant, pe care-l consemnăm cu respect și nostalgie.

Paul Cornel CHITIC

Data premierei: 24 martie 1987. Regia: PETRU MIHAIL. Scenografia: VIORICA PETROVICI, CRISTINA NICULESCU. Coregrafia: FRANCISC VALKAY. Muzica: MARIUS ȚEICU.

Distribuția: REALINI LUPȘA (Prezentatorul, Vrăjitorul din Oz, Paznicul); CORNELIA APOLZAN (Dorothy); GEORGETA CIUCĂ (Tic-Tic cățelușul șoricar); ALEXA MOGOȘAN (Zîna Albă); MARIANA POP (Piticul Șiretlic); AUREL CIOBANU (Omul de paie Sperie-ciori); PETRE PLEȘOIANU (Omul de tinichea Tini); MARIN MEREANU (Leul Papanaș); MARIANA MOLDOVEANU (Vrăjitoarea Zug Zeg); CHIRIAC MARIAN (Maimuțul șef); Pitici, maimuțe, căței, zîne, lei etc.

ANSAMBLUL ARTISTIC „RAPSODIA ROMÂNĂ"

MICUȚA DOROTHY

musical de Silvia Kerim după basmul „Vrăjitorul din Oz" de L. F. Baum

E o cutezanță să pornești a face un spectacol de teatru muzical, atunci cînd colectivul numără doar doi actori — Realini Lupșa și Marin Mereanu —, restul interpreților fiind dansatori, desigur cu experiență bogată în interpretarea dansurilor populare.

Riscul a fost înfruntat de către Ansamblul artistic „Rapsodia Română" cu plăcere și cu încredere în sine. De remarcat e faptul că aventura artistică a avut drept sfetnic bun modestia, cu care, de altfel, realizatorii spectacolului își și mărturisesc intențiile în caietul de sală: Silvia Kerim, Francisc Valkay și Petru Mihail își declară cu simplitate dorința de a realiza doar un moment de reverie, un prilej de bucurie copilărească.

Publicul majoritar îl formează, bineînțeles, copiii, care reacționează așa cum și-au dorit realizatorii — aplaudă, murmură cîntecele-șlagăr ale lui Marius Țeicu, o asaltează, în pauză, pe Zîna Albă, cerîndu-i autografe, iar la final nu-și mai dezlipesc privirea de sclipirea feerică a scenei. Ceea ce înseamnă că țelul a fost atins.

Musicalul **Micuța Dorothy** este un spectacol corect construit, cu o primă parte descriptivă și cu a doua parte tensionată. Problema principală, în musical — ca și în operetă — este de a îmbina baletul și secvențele muzicale cu scenele de proză. Trecerea, spre exemplu, de la replica: „Mă bucur că te văd! Ce mai faci?" la cîntecul prin care întrebatul ne comunică detaliat și ce mai face el, personajul, și unde am ajuns cu toții pe traseul poveștirii, este de multe ori stînjenitoare, și devine acceptabilă numai după o copioasă doză de îngăduință față de convenția genului. Paradoxal, dar în acest spectacol lipsa de experiență actoricească a diminuat dificultățile: interpreții spunîndu-și replicile cu o dicție admirabilă, dar ușor retoric și căutîndu-și poza, trecerea de la replică la textul cîntat s-a petrecut fără discrepanțe.

Datorită scenografiei semnate de Viorica Petrovici și Cristina Niculescu, succesiunea scenelor este alertă, ascendent fastuoasă: peripețiile trecerii prin cele trei tărîmuri ale țării lui Oz se întîmplă de fapt la nivelul imaginii scenografice, nu și al conflictului propriu-zis; costumele, și nu replicile, sînt cele care creionează memorabil personajele.

Astfel că acest spectacol se poate numi, pe drept cuvînt, **de animație**: regia a folosit cu iscusință posibilitățile oferite de scenografie. Coregrafia are, la rîndul ei, un merit incontestabil: fără să ambiționeze performanțe spectaculoase, a diferen-

www.ziuaconstanta.ro